

Tantárgy neve/kódja:	Régi irodalmak története II. / BI-DK-055
Tárgyfelelős:	Doktori iskola vezető
Tantárgy oktatója:	Karáth Tamás, PhD habil., egyetemi docens
Kreditszám:	5
Óratípus:	Előadás
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A tanegység a hallgatók kutatási témáit kapcsolja össze korai irodalomtörténeti előzményekkel és régi irodalmi (klasszikus ókori, középkori és kora újkori) párhuzamokkal. A kurzus lehetőséget ad különböző nyelvek régebbi irodalmának tanulmányozására és a hallgatók kutatásainak középpontjában álló műfaj történeti és recepciós paradigmák vizsgálatára az európai irodalmi hagyományokon belül. A Régi irodalmak története I. c. kurzus dimenzióját meghaladva, ez a kurzus minden hallgató kutatási témájához két különböző régi irodalmi korszakból hoz párhuzamokat, és a vizsgálódás horizontját kiterjeszti az európai irodalmon kívüli hagyományokra is (pl. ókori keleti irodalom, globális orális kultúrák, észak-amerikai gyarmati irodalom, arab irodalom). A témák feldolgozását kiegészítjük egy-egy választott idegennyelvű szakirodalmi munka megbeszélésével.
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	<p>Az elméleti ismeretanyag rugalmasan illeszkedik a hallgatók kutatási témáinak domináns régi irodalmi kapcsolataihoz, de minden esetben egy általános régi irodalomtörténeti jártasságot feltételez, ami tisztában van az európai irodalomtörténeti korszakok (ókori kelet, klasszikus antikvitás, középkor és kora újkor) műfaji paradigmáival, újításaival és az egyes korok irodalmi nyelvezetét és recepcióját befolyásoló tágabb társadalmi és kulturális kontextusokkal.</p> <p>A hallgatók kutatási témáinak régi irodalmi kapcsolatait feldolgozó diszkusziókban kiemelten szerepelnek a következő megközelítési szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Oralitás és írásbeliség</li> <li>- Kanonikus szövegek és kánonképződés</li> <li>- Az irodalmi befogadás változásai korszakokon át</li> <li>- Műfaji sajátosságok változásai irodalomtörténeti korszakokon át</li> <li>- Irodalmi adaptációk és fordítások</li> <li>- Régi irodalmi művek a kortárs európai irodalomban</li> <li>- Színházi tradíciók a korai európai kultúrában</li> </ul>
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	-
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	<p>Frye, Northrop: <i>Az Ige hatalma</i>. Ford. Pásztor Péter. Budapest, Európa, 1997, ISBN 9630762013.</p> <p>Jauss, Hans Robert: <i>recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika</i>. Ford. Bernáth Csilla, Bonyhai Gábor, Katona Gergely, Király Edit, Kulcsár-Szabó Zoltán, Molnár Gábor Tamás. Budapest, Osiris, 1999, ISBN 9633794935</p>

	<p>Komáromy Zsolt és Péti Miklós: „Az irodalomszemlélet változásának kontextusai” in Komáromy Zsolt, Gardos Bálint és Péti Miklós (szerk.): <i>Az angol irodalom története 3: 1640-1830</i>. Budapest, Kijarat, 2021, 1. rész: pp. 36-66. ISBN 9786155160790.</p> <p>Ong, Walter J.: <i>Szóbeliség és írásbeliség: A szó technológizálása</i>. Ford. Kozák Dániel. Budapest, Gondolat, 2010, ISBN 9789636932497.</p> <p>Az idegennyelvű szakirodalomból egy-egy fejezet kötelezően választandó:</p> <p>Coleman, Joyce: <i>Public Reading and the Reading Public in Late Medieval England and France</i>. Cambridge University Press, 2005, ISBN 9780521673518.</p> <p>Duff, David (szerk.): <i>Modern Genre Theory</i>. London, Routledge, 2000, ISBN 9780582368057. (a műfajtörténet és műfaji változások szempontjából releváns fejezetek: Vladimir Popp, Northrop Frye, Hans Robert Jauss, Tzvetan Todorov, Alastair Fowler)</p> <p>Lange, Anne; Daniele Monticelli és Christopher Rundle (szerk.): <i>The Routledge Handbook of the History of Translation Studies</i>. Part 1: The Intellectual History of Translation. Abingdon &amp; New York: Routledge, 2024, ISBN 9781032684765 (paperback), ISBN 9781032690056 (e-könyv).</p> <p>Raven, James (szerk.): <i>The Oxford History of the Book</i>. Oxford University Press, 2023, Online ISBN 9780191981739. ISBN 9780192886897.</p> <p>Vansina, Jan: <i>Oral Tradition: A Study in Historical Methodology</i>. Transaction Publishers, 1961 [új kiadás: Routledge, 2006], ISBN 9780202308197.</p>		
<p>A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	<p>Adamik Tamás: <i>Római irodalom a kezdetektől a nyugatrómai birodalom bukásáig</i>. Pozsony, Kalligram, 2009, ISBN 9788081012266.</p> <p>Karáth Tamás és Halácsy Katalin (szerk.): <i>Az angol irodalom története 1: A középkor</i>. Budapest, Kijarat Kiadó, 2020, ISBN 9786155160776.</p> <p>Kiss Attila Atilla és Szőnyi György Endre (szerk.): <i>Az angol irodalom története 2: A kora újkor</i>. Budapest, Kijarat Kiadó, 2020, ISBN 9786155160783.</p> <p>Madarász Imre: <i>Az olasz irodalom története</i>. Máriabesnyő-Gödöllő, Attraktor Kft., 2003, ISBN 9789632106304.</p> <p>Szabics Imre: <i>A trubadúrok költészete</i>. Budapest, Balassi, 1995. ISBN 963506022X.</p> <p>Szepessy Tibor és Kapitánffy István (szerk.): <i>Bevezetés az ógörög irodalom történetébe</i>. Budapest, ELTE Eötvös József Collegium, 2013, ISBN 9786155371080.</p>		
<p>Elmélet-gyakorlat aránya:</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="625 1839 1002 1877">Elméleti óra óraszáma: 2</td> <td data-bbox="1002 1839 1401 1877">Gyakorlati óra óraszáma: -</td> </tr> </table>	Elméleti óra óraszáma: 2	Gyakorlati óra óraszáma: -
Elméleti óra óraszáma: 2	Gyakorlati óra óraszáma: -		
<p>Az alkalmazott oktatási módszerek:</p>	<p>diskusszió, műhelyvita-jellegű beszélgetések hallgatói prezentációkra épülő beszélgetések műértelmezések, szakirodalmi reflexiók vizuális és auditív szemléltetőeszközök használata elméleti előadás</p>		

<p>Az értékelés módja:</p>	<p>Az előadásokon való részvétel kötelező, az előadásokról történő távolmaradás mértéke az órák max. 25%-a.</p> <p>A kurzus vizsgával zárul; a hallgatók az alábbi vizsgaopciók közül egyet választhatnak a kurzus teljesítésére:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. opció: A hallgató egyéni doktori kutatási témája és egy releváns régi irodalmi jelenség kapcsolatának bemutatása (ppt prezentáció a szóbeli vizsga keretében)</li> <li>2. opció: A hallgató egyéni doktori kutatási témája szempontjából releváns régi irodalmi téma kifejtése (ppt prezentáció a szóbeli vizsga keretében)</li> <li>3. opció: az 1. vagy 2. opció írásbeli kifejtése és a dolgozat megvédése a szóbeli vizsgán</li> <li>4. opció: A hallgató egyéni doktori kutatási témája szempontjából releváns régi irodalmi mű vagy jelenség bemutatása a kurzus keretében (órai prezentáció formájában), majd egy ahhoz kapcsolódó feladat elkészítése, illetve kérdések kidolgozása a vizsgára</li> </ol> <p>A hallgatók értékelése háromfokozatú skálán történik (kiválóan megfelelt – jeles, megfelelt – közepes és nem felelt meg – elégtelen) az alábbi rubrikában kifejtett értékelési kritériumok alapján.</p>
<p>Az értékelés kritériuma:</p>	<p>A kurzus teljesítésére „kiválóan megfelelt” (jeles) minősítést az a hallgató kap, aki aktív, önálló gondolatai, meglátásai, elemzési és értelmezési szempontjai, valamint kérdései vannak. Saját kutatási témáját releváns módon és széles rálátással köti össze régi irodalmi művekkel és jelenségekkel. A diakrón megközelítés relevanciáját szakirodalmi érvekkel tudja alátámasztani. Ha a prezentációs opciót választja, előadása nyelvileg igényes, jól strukturált, koherens és érvekkel kellően alátámasztott. Vizuális prezentációja áttekinthető, jól követhető, esztétikus, helyesírási és formai hibáktól mentes. A kollokviumon feltett kérdésekre informatív választ ad, és kerüli az irrelevanciát és mellébeszélést. Ha az írásbeli opciót választja, dolgozata logikusan fejti ki a tézist, a szöveg felépítése (bekezdések és nagyobb egységek) arányosak, és a dolgozat nyelvezete és stílusa az akadémiai formális nyelvhasználat sajátosságait követi. A kollokvium keretében a hallgató megfelelően reagál a kritikákra, képes belátni a tévedéseit, illetve megfelelő érveket hoz fel álláspontjának védelmében. A védésre kapott kérdésekre releváns és megfelelő érvekkel alátámasztott válaszokat ad.</p> <p>A kurzus teljesítésére „megfelelt” (közepes) minősítést az a hallgató kap, aki a kurzus megbeszéléseiben passzív, a közösen feldolgozott művek diszkussziójából kimarad, mivel azokat csak felületesen vagy egyáltalán nem ismeri. Nem derülnek ki önálló gondolatai, meglátásai vagy értelmezési szempontjai, de kutatási</p>

	<p>témáját össze tudja kapcsolni releváns régi irodalmi művekkel vagy jelenségekkel. A diakrón megközelítés relevanciáját csak részben tudja alátámasztani szakirodalmi érvekkel, inkább intuíciót követ vagy szűk elméleti keretbe ragadva igyekszik álláspontját igazolni. Ha a prezentációs opciót választja, előadásában és ppt-jében előfordulnak nyelvi és kompozíciós hibák. Prezentációjának gondolati tartalma szűkös. A kollokviumon feltett kérdésekre adott válaszai részben irrelevánsak és kevésbé informatívak. Ha az írásbeli opciót választja, dolgozatában előfordulnak logikai és kompozíciós hibák. Szövege nyelvtanilag és stílusosan nem árnyalt, a formális regiszterben sok bizonytalanságot mutat. A kollokvium keretében nehezen képes belátni a tévedéseit. A védésre kapott kérdésekre csak részben releváns és kidolgozott válaszokat ad.</p> <p>A kurzus teljesítésére „nem felelt meg” (elégtelen) minősítést az a hallgató kap, aki bár rendszeresen megjelent az órákon, egyik vizsgaopciót sem teljesíti. Ha a prezentációs modult választja, elégtelen az a prezentáció, amelynek stílusa és nyelvezete igénytelen, gondolatvezetése logikátlan és rosszul felépített, a témára való rálátása szegényes (irodalmi és szakirodalmi ismeretei minimálisak), terminológiája informálatlan és a vizuális prezentáció kivitelezése silány. Ha az írásbeli opciót választja, dolgozata nyelvtanilag szegény, stílusában kollokvialis, terminológiája hibás, gondolati tartalma gyér, és a dolgozat felépítése logikátlan. A védésre kapott kérdéseket nem érti, irreleváns és informálatlan válaszokat ad, rögtönzéseit súlyos ismereti hiányokról árulkodnak, és a hallgató ragaszkodik hibás álláspontokhoz vagy megközelítésekhez.</p>
<p>Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.</p>	<p>A kurzus hallgatói áttekintik és átlátják saját kutatási témáik régi irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásait, képesek lesznek tág dimenzióban elhelyezni tanulmányi területük összefüggéseit és fogalmi rendszereinek történeti változásait.</p> <p>A régi irodalmi összefüggések elemzése révén képes szintetizálni az összefüggéseket és új szemlélettel közelít saját kutatási témájának elméleti keretezéséhez.</p> <p>A hallgató fokozatosan felfedezi saját kutatási területének számos irodalomtörténeti előzményét, ami folyamatosan saját kutatásának, megfigyelői álláspontjának és személyének újragondolására és újratertelésére készíti.</p> <p>A perspektívaváltás lehetősége és eredményes alkalmazása új elemmel bővíti a hallgatók saját kutatásának tervezését és módszertanát. A kutatási témába való új tudásterületek bevonása (a régi irodalmi párhuzamok és előzmények révén) kreatív módon alakít ki új gyakorlati megoldásokat a hallgatók gondolkodásában.</p>